

Rom 12, 1

1: Jeg formaner dere derfor*, brødre, ved Guds barmhjertighet, at dere framstiller deres legemer som et levende offer, hellig og velbehagelig for Gud. Dette er deres åndelige gudstjeneste.

[* "Derfor" - hva sikter apostelen til med dette ordet? Når han sier: "jeg formaner dere derfor ved Guds barmhjertighet" så kunne han selvsagt bare sikte til forrige kapittel v. 32, 35, 36, der alt som er talt foran i kapitlet oppsummeres som Guds frie "nåde og miskunn". Men her begynner apostelen en ny hovedavdeling i brevet. Da er uten tvil den meningen riktigere at her ser han tilbake på hele den første avdelingen, hvor det store hovedmålet var å vise Guds barmhjertighet, Guds store og evige nåde.]

Jeg formaner dere derfor, brødre, ved Guds barmhjertighet. Paulus vil si: I hele den første delen av brevet har jeg nå vist dere Guds store miskunn og barmhjertighet som er åpenbart i alt han har gjort til vår frelse. I forsoningen gjennom Sønnen, i rettfærdiggjørelsen gjennom troen m. m. Når jeg så her taler til mine "brødre", til troende og benådede kristne, så formaner jeg dere nå ved denne Guds barmhjertighet, at dere i lydighet også villig gjør det jeg vil holde fram for dere.

Det som nå er aller mest viktig og lærerikt her, er å legge merke til hvordan den rette evangeliske formaningen skal være og hva den inneholder. Mange tror det er en svært så enkel sak å formane de kristne. De tror de lykkes aller best i dette bare de kan finne fram de alvorligste og skarpeste truslene. De taler til Guds barn som om de skulle tale til de mest uvillige trelle. Legg da merke til hvordan en apostel formaner de troende! Han begynner med å henvende seg til dem som "brødre". Dermed lar han det straks stå klart hvem som skal ha disse formaningene: Altså ikke de vantro og uvillige lovtrellene, men de troende og helliggjorte brødrene. Gjennom tiltalen "brødre" minner han dem også om at de sammen med ham og alle som tror har del i barneforholdet hos Gud, og alt det gode som følger med dette. Videre sier han: Jeg formaner dere. Han sier ikke: Jeg befaler, men "jeg formaner", jeg ber dere (som ordet også betyr). Og en vis lærer sier om dette: "Moses befaler - en apostel formaner". Og dette er verd å legge merke til, særlig hvis en husker på den posisjon og den makt en apostel hadde i menigheten.

Til slutt legger vi merke til hvordan Paulus tilføyer: "ved Guds barmhjertighet". Dette er det som har størst betydning i denne sammenheng. At Paulus altså ikke sier: ved Guds strenghet. Men ved "Guds barmhjertighet", dvs. for Guds barmhjertighets skyld, eller: Jeg minner dere om Guds barmhjertighet, Guds miskunn (egentlig "barmhjertighetene", dvs. de mange bevisene på at Gud forbarmer seg) - med sukk og bønn om at hjertene deres gjennom Guds barmhjertighet må beveges til inderlig takknemlighet og kjærlighet til alle. Og at dere gjennom dette må få en glad og villig lydighet. At Paulus formaner på denne måten, er ikke tilfeldig, men tvert imot et personlig kjennemerke, slik vi finner det mange andre steder. I kap. 15: 30 sier han: "Nå formaner jeg dere, brødre, ved Herren

Jesus Kristus og ved Åndens kjærlighet ..." I 1Kor 1: 10 sier han: "Nå formaner jeg dere, brødre, ved vår Herre Jesu Kristi navn". Og i 2Kor 10: 1: "Jeg formaner dere ved Kristi saktmodighet og mildhet", osv. Slik er en apostels formaning til de troende kristne. Slik formaner også Johannes, f. eks. i 1Joh 4: 11. Han sier: "Mine elskede! Hvis Gud elsket oss slik, så skylder også vi å elske hverandre". Og videre: (sv.) "Låtom oss älska, ty han har først älskat oss" (v. 19).

Her ser vi nå først og fremst at Paulus ikke har vært innstilt på at han ved stadig å holde fram den frie nåden, bare skal legge grunnlaget for større lettsindighet. Slik har jo mange trodd det ville virke - mange som også vil være kristne. De mener slik forkynnelse slett ikke vil føre til noen helliggjørelse, men snarere ødelegge den. De tror at helliggjørelsen skapes gjennom lovisk forkynnelse. Paulus lærer tvert imot at det er just gjennom Guds barmhjertighet den rette helliggjørelsen både fødes og opprettholdes. Ja, han lærer helt uttrykkelig at det kan ikke skje noen som helst helliggjørelse, der mennesket ikke først er frigjort fra loven og er frelst av nåde.

I det sjuende kapitlet sa han at "nå er vi frigjort/døde bort fra loven, som holdt oss fanget (legg merke til dette!), ... for at vi skal bære frukt for Gud - slik at vi tjener i Åndens nye vesen og ikke i bokstavens gamle vesen" (v. 4 og 6). La oss igjen huske på ordene fra Gal 3: 2, 5: "Bare dette vil jeg vite av dere: Var det ved lovgjerninger dere fikk Ånden, eller ved å høre troen? Han som gir dere Ånden og virker kraftige gjerninger blant dere, gjør han det ved lovgjerninger, eller ved å høre troen?" De som på tross av alle slike tydelige ord fra Skriften, likevel holder fast på noen motsatt oppfatning, de må jo ganske sikkert selv ha gjort erfaringer som strir mot disse Skriftens egne ord. Men de må da også vite med seg selv at det aldri har vært nåden som har virket noe som helst godt i deres liv. Det må bare ha vært noe lovisk som har drevet dem. Og dette ser de altså på som "helliggjørelse". Noe de gjør på grunn av lovens trusler eller løfter. Men dette betyr igjen at ennå er de bare fromme naturlige mennesker under loven, samtidig som de riktignok også bekjenner seg til den reneste evangeliske lære.

En annen sak er at selv blant frigjorte kristne hersker det ofte forskjellig oppfatning av hvor mye som skal forkynnes av lov og evangelium på hvert enkelt sted. Av mange årsaker kan den forskjellen være både stor og mangfoldig. Men det ligger ikke alltid noe farlig i dette. Det hele skyldes ofte bare noe så naturlig som når det gjelder våre legemlige behov; noen vil ha maten mer salt, andre mindre. Men dette gjelder dem som for øvrig er like i det grunnleggende; at de selv alltid behøver nåde, bare nåde, både for sin tro og sin helliggjørelse.

De som selv har opplevd det Paulus lærer her, de har sett hvordan den rette helliggjørelsen fødes. Har opplevd dens liv og kraft, så de blir dødet fra loven og gjort levende av nåden. Og de kan også tro denne apostelens lære. De sier: Jeg har selv opplevd det. Så lenge jeg strevet under loven, ble det aldri noen olje i lampen. Da fikk jeg aldri denne inderlige lysten og iveren etter å gjøre godt. Men straks jeg gikk konkurs på hele min kristendom, og frelst av bare nåde, da brant hjertet mitt i mye mer lyst og iver etter å gjøre det gode, enn jeg noen gang kan få gjennomført. Da fikk jeg også en Ånd

som angriper og straffer selv det innerste; tankene mine, begjæret og alt som rører seg i mitt sinn, og som jeg tidligere ikke visste om. Det er utelukkende Guds barmhjertighet som gir meg denne indre lysten til det gode. Nå sier jeg ut fra levende erfaring: "Dine buds vei vil jeg løpe" (Sal 119: 32).

Det er aldri nåden som gjør meg lettsindig eller likeglad med helliggjørelsen. Det er tvert imot mangel på nåde i hjertet, det er tomhet og trelldoms ånd, som gir synden ny kraft. Slik taler den som har opplevd hva nåden virker. Og når det gjelder dem som ikke tror på denne apostelens lære om at det er bare nåden som helliggjør hjertet, men mener at all denne nåden bare må føre til lettsindighet, så sa vi at de har aldri opplevd nådens kraft. Og dette bekreftes ytterligere av at det er akkurat de samme som også vil slå av litt her og litt der, på de evangeliske formaningerne. De synes disse krever for mye av svake mennesker. Mens en troende sjel derimot synes det er så altfor lite, og vil gjerne gjøre alt dette. Men disse siste blir selv aldri fornøyd med det de har gjort. De sukker og klager alltid over sin egen ondskap.

Da er det jo ikke så rart at de som aldri har opplevd noe av dette, som tenker og taler ut fra egen mening, da ofte står opp og kjemper mot denne læren om nådens helliggjørende kraft. Når selv Guds barn fristes av sin natur, tvert imot Ordet og deres erfaring, til på nytt å vente på helliggjørelse ut fra loven og fra egne gjerninger. Måtte vi da alle straks huske på hvor alvorlig Skriften skiller mellom lovgjerninger og troens frukter. Huske at det er bare det som springer ut fra troen og nåden, som er helliggjørelse. Da vil vi også forstå hvor viktig det er at det blir den rette formaningen. Forstå hva en annen lærer har sagt: "Ødelegg ikke helliggjørelsen, slik du forsøker å drive fram helliggjørelse!" Det skjer jo når du driver og binder samvittighetene så troens tillit drepes, og villige nådebarn forvandles til redde lovtreller (Rom 6: 14, Gal 5: 1).

Der er noen som tror vi alltid tåler hvilken som helst lovisk og bindende forkynnelse. De kjenner ikke til det som erfaringen har lært Guds barn, og som Luther uttrykker slik: "Man sier at øyet er det mest ømfintlige. Men jeg sier at en våken samvittighet er langt mer ømfintlig". Det er sant at ikke alle som hører Ordet har slik ømfintlig samvittighet. Men slik har i alle fall Guds barn det. Det er også sant at i menigheten finnes det også mange "falske brødre" som nok behøver å vekkes med alvorlige advarsler. Men da er det også nødvendig at vi først og fremst vet hva som kjennetegner slike. Vi må kunne skjelne mellom en falsk Judas og en Peter som har falt. Vi må ikke blande slike med de gudfryktige sjelene som alltid anklager seg selv, og er tilbøyelig til å ta hvert eneste advarende ord til seg. Det er sant at også Guds barn har sine feil. De er ofte trege, ikke alltid så pliktoppfyllende, ikke våkne nok, og behøver mye formaning. Men hvordan de så skal formanest, det lærer apostelen oss i dette og alle de andre brevene hans. Hans tale er både "vennlig og krydret med salt".

Men det er alltid slik at Paulus er nøye på vakt overfor samvittighetene, så de ikke skal gli bort fra sin trøst i nåden. Vi ser det til og med når han taler til dem om mannen som levde blant dem i synd. Når mannen omsider var begynt å angre, så formaner Paulus brødrene til tvert imot å trøste ham "så han ikke skal bli ødelagt av en ennå større sorg" (2Kor 2: 7-8). Og når han refser korinterne for deres

krangel og rettssaker mot hverandre, lar han det samtidig være klart at disse likevel skal være med og dømme engler (1Kor 6: 2-3). Men vi har vel ikke noe mer underlig eksempel på dette enn når Kristus anklager disiplene sine for at de tretter. Og tretten gikk til og med på hvem av dem som skulle regnes som den største. Men midt i straffetalen lover han dem at de skal sitte med ham på troner i himmelen, og dømme Israels tolv stammer (Luk 22: 24-30). Slik er "Kristi saktmodighet og mildhet", og slik er den rette formaningen til kristne.

Etter at vi nå har sett litt på formaningsens generelle karakter, vil vi gå over til å studere innholdet i den formeningen apostelen gir oss her. "Jeg formaner dere, brødre" sier han, og jeg formaner dere "ved Guds barmhjertighet". Men til hva? Jo, han sier: at dere framstiller deres legemer som et levende offer. (COR's Bibel: "At I frambären eder kroppar till et offer, som är levende, heligt och Gud behagligt". Vi følger utleggelsen etter denne teksten, og kommer tilbake til uttrykket "levende" i "svensk" rekkefølge). Paulus går direkte på selve hovedsaken i det å leve ut helliggjørelsen; at vi gir oss selv til Gud, "framstiller våre legemer" med alt det innebærer, som et levende offer. Alle takkofrene etter loven var forbilder på hvordan vår åndelige ofring skulle foregå. Disse takkofrene viste hva vi skal gi Gud av takknemlighet for all hans nåde og miskunn. Så bruker apostelen dette bildespråket, dels på grunn av disse forbildene, dels fordi det er sterkt og gripende, og lett å forstå både for jøder og hedninger. De kristne i Rom, både jøder og hedningekristne, oppfattet både lett og dypt dette bildet. For begge folkeslagene var vel kjent med ofringer. Og ofringen var det største og viktigste i gudstjenesten. Derfor talte dette bildet sterkt til dem. I tillegg anskueliggjorde ofringen så sterkt hvordan et dyr eller en annen offergave både totalt og for alltid ble overgitt til Gud.

Så var det da også dette apostelen først og fremst ville ha sagt til de kristne: Dere skal totalt og for alltid overgi dere selv til Gud med alt dere er, har og makter. Slik at dere ikke lenger er deres egne, men tilhører ham som kjøpte dere så dyrt. Nå må dere ikke spare, eller holde tilbake, noe som helst overfor ham. Nå tilhører dere ham, og ikke dere selv. Slik taler Paulus også i 1Kor 6: 19-20: "dere tilhører ikke dere selv, dere ble kjøpt for en høy pris. Gi derfor Gud ære i deres legeme og i deres ånd, for både legeme og ånd hører Gud til". Det samme sier han i 2Kor 5: 15: "Kristus døde for alle, for at de som lever ikke lenger skal leve for seg selv, men for ham som døde og oppstod for dem". Dette er hovedsaken i apostelens formaning; at vi ikke må leve for egen regning, men leve for ham som har kjøpt oss.

Og ved å tale om ofring, gjør han oss alle til prester som skal ofre åndelige og hellige offer til Gud. På samme måte formaner jo også apostelen Peter de kristne til å være "et hellig presteskap, til å bære fram åndelige offer, som er til behag for Gud ved Jesus Kristus" (1Pet 2: 5). Dette er alle kristnes kall. Apostelen skriver til alle folk til alle tider. Så må hver eneste én som leser dette og vil være en kristen, holde klart for seg at dette er det første og det viktigste han er kalt til; å overgi seg helt og holdent, som et offer til Gud. Ikke lenger bruke sin tid, sine gaver og krefter slik det passer oss selv, men alt sammen for ham som kjøpte oss til så høy pris.

Men hva betyr det at Paulus sier "deres legemer" - at vi skal framstille/overgi våre legemer som offer for Gud? Selvsagt skal alt i oss, også sjelen vår, helliges til ham. Selvsagt er hovedtanken her den samme som i kap. 6: 13 der Paulus sier: "still dere selv fram til tjeneste for Gud". Men det er likevel sikkert ikke uten betydning at han helt konkret nevner våre legemer. Her har apostelen, med bakgrunn i bildespråket om ofringene, bl. a. villet sidestille oss med kroppene til de dyrene som i offerttjenesten ble båret fram til Gud. Men med uttrykket "deres legemer", har det nok langt fra vært nok for ham å sidestille oss med offerdyrene. Tenk bare på hvordan Paulus taler i kap. 6: 12 og bruker uttrykket "deres dødelige legeme" som en markering i forhold til den udødelige ånden (se kommentarene til det verset). Nei, han har nok viktigere grunn for det uttrykket han har valgt.

Først og fremst har han dermed skilt fra hverandre offeret - og den som ofrer: Det innvortes mennesket som allerede er født ved troen, og det offer det nå skal bære fram; sitt legeme med hele sitt liv og sine gjerninger. Det er mitt nye åndelig jeg som skal ofre. Og hva skal jeg så ofre? Ditt legeme, sier apostelen. Ikke bare enkelte gjerninger eller gaver, men alt som i deg er. Hele ditt liv og din vandring, alt du foretar deg med legemet her på denne jord. Den som ofrer sitt legeme slik til Gud, han ofrer dermed alt han er og har. Luther sier om disse bibelordene: "Er det noe større noen kan eller vil ofre, enn seg selv? Overgis legemet, så det blir et offer, så overgis alt som finnes i legemet". At sjelen ikke er unntatt, men at hele legemets virksomhet skal skje i den nyfødte villige ånd, det viser Paulus i v. 2, hvor han sier: "ved fornyelsen av deres sinn". Men her, i v. 1, vil han bare helt konkret ha sagt at også legemet og dets fysiske gjerninger skal helliges Herren og brukes i hans tjeneste. Dette er apostelens vesentligste budskap.

Med dette har han da også ettertrykkelig knust verdens falske innstilling om at de kan elske og frykte Gud, selv om det aldri viser seg i livet deres, og de tvert imot tjener synden med legemet og hele sitt vesen. Med dekning i de ordene vi nå har for oss, kan vi da svare disse: Jeg kan ikke tro at du frykter og elsker Gud, hvis du ikke viser dette med at både legemet ditt og alle dine lemmer også tjener ham. Alle vil jo selv gjerne tale om at de er gode, eller at de frykter og elsker Gud, samtidig som vi ser at de fritt og uhemmet tjener synden og avgudene sine. Men da sier altså apostelen: Nei, dette er ikke å tjene Herren. Dere må framstille deres legemer som et offer for ham, og tjene ham med alt dere har. Gjennom slike synlige offer skal det vise seg om dere elsker ham.

Men la oss nå se litt nærmere på hvordan det foregår, dette at vi ofrer våre legemer til Gud. Riktignok har mange tusen kristne også bokstavelig overgitt sine legemer som offer, når de som martyrer har latt legemene sine brennes, eller drepes for Kristi skyld på annen måte (Heb 11: 35-38). Men selv når dette ikke er aktuelt, så bærer vi likevel fram våre legemer som et offer. Både når vi med alt det vi har tjener Herren. Men også når vi for hans skyld korsfester vårt kjød med dets lyster og begjær. Først og fremst ofrer du altså ditt legeme til Herren når du bruker hele ditt legeme i hans tjeneste. Når du med din tunge taler det som tjener til hans ære, og til nytte for din neste. Når du bekjenner hans navn, lovpriser og sprer ut kunnskap om ham, og når du for øvrig taler alt som er godt og sant. Det samme når du bruker både øyner og ører til å samle på alt som kan fremme Guds ære og din nestes vel, og holder deg selv borte fra forfengelige og unyttige ting. Når hendene dine gjør

det som er godt og rett, i trofast tjeneste både der du er satt i hjem eller på arbeidsplass, og i enhver kjærlig gjerning overfor din neste. Det samme når føttene dine gjerne går Herrens og kjærlighetens ærend.

Kort sagt: Den som for Herrens skyld, drevet av hans miskunnhet, gjerne gjør og tåler det tjenesten og kjærligheten krever, han helliger sitt legeme for Herren. Men i dette hører det også med en konstant korsfestelse av kjødet. For hvis du vil tjene Herren, da kan du ikke gjøre det som smaker deg, din egen ære og egne lyster, men må hele tiden døde disse. Du ser hvordan du kunne oppnå, eller beholde, vennskap med verden, bli sett opp til og verdsatt. Men for Kristi skyld avstår du fra alt dette. Ja, i nidkjærhet for hans sak møter du tvert imot forakt og hån. Eller; i det daglige livet står du imot, og døder syndens fristelser. Du fristes til utålmodighet og sinne, til kjødelig løssluppenhet eller til hovmod og forfengeligheit, til misunnelse og baktalelse osv. - Og da, når du ikke lar disse syndene bryte ut i gjerning, men gjennom inntrengende bønn og årvåkenhet døder dem, da framstiller du også legemet ditt som et offer.

Det er også slike offer Paulus her ved Guds barmhjertighet formaner oss til. Dette formante han oss også til i kap. 6: 12-12 med disse ordene: "La derfor ikke synden ha herredømme i deres dødelige legeme, så dere skulle lyde den i dens lyster. Og still heller ikke legemene deres fram som våpen for urettferdigheten i tjeneste for synden, men still dere selv fram til tjeneste for Gud som de som av døde er blitt levende, og still lemmene deres fram som våpen for rettferdigheten til tjeneste for Gud".

Men når det gjelder å stå imot våre egne voldsomme begjær, da skal vi nok få oppleve følbart hva det vil si å ofre - når offerpresten skal gi seg selv som offer, slik også Herren Kristus selv gjorde. Om dette sier Luther så riktig følgende: "Prestetjenestens tittel er nok herlig, lett uttalt og høyt aktet av alle. Med selve ofringen er det noe annet. Den taler vi ikke ofte om, den gruer alle seg for. For da kommer vi veien om vårt liv, vårt gods, ære, venner og alt det verden har - akkurat det Kristus også stod overfor på korset. Det vil ingen av egen vilje inn på; å velge død istedenfor liv, pine istedenfor lyst, skade istedenfor vinning, skam istedenfor ære, uvenner istedenfor venner. Men det valgte Kristus på korset, til et forbilde for oss! I tillegg må en ikke gjøre alt dette for selv å oppnå noe. Men for å tjene sin neste, og til Guds ære og pris - som også var Kristi mål, da han ofret sitt legeme".

Nå må vi ikke bli trøtte og trekke oss tilbake, men alltid stille og villig fortsette med denne offertjenesten. Men da er det også helt klart en forutsetning at vi har særdeles sterke grunner som driver oss, og i tillegg overnaturlig kraft og hjelp. Da blir det nødvendig å be. Be med alvor og flid. Og den aller sterkeste grunn som driver oss, er uten tvil den Paulus her innledet sin formaning med; Guds evige barmhjertighet. Det som i alle situasjoner og tider kan opprettholde vår lyst og kraft til å ofre på denne måten, er utelukkende at vi hele tiden står som mottakere av Guds barmhjertighet. "Den seier som har seiret over verden er vår tro" (1Joh 5: 4). Blir det for bittert å døde kjødet ditt så lenge, å avstå fra det som passer deg, din ære, dine lyster, - så styrk og oppfrisk din ånd med Guds

store barmhjertighet. Jovisst kan det bli veldig bittert for vår natur når vi alltid skal avstå fra våre sterkeste begjær, og isteden ta på oss det som ikke passer for kjødet. Men da skal du tenke på alt det Gud har gjort for deg, alt han gjør for deg hver dag, og alt han i all evighet vil gjøre for deg. Så blir nok alt annet bare smått.

Med bare menneskelige tanker får du vel ikke store kraften av dette. Men hvis Guds Ånd får gjøre det levende og sant for deg, da skal det løfte deg opp over alt som finnes på jord, og gi deg en overnaturlig lyst og kraft. Men da bør du også se grundig på alt Gud har gjort for oss. Stans da først opp ved det Gud i sin evige barmhjertighet har gjort for hele verden. Mens vi ennå var hans fiender sendte han sin Sønn til oss, for at "slik som vi ved det ene menneskes ulydighet alle var blitt syndere, slik skulle vi alle også gjennom den enes lydighet bli rettferdige". Kort sagt: Studer det femte kapitlet nøye. Se deretter på hvordan han gjennom Sønnen har gitt oss så stort et nåderike at syndene våre aldri skal tilregnes dem som tror på ham (kap. 4: 8), at det "ikke er noen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus" (kap. 8: 1), at i ham har de akkurat den rettferdighet som loven krever (v. 3-4). Og videre at de er "Guds barn" og "Kristi medarvinger", "for at han skal være den førstefødte blant mange brødre", og mye annet herlig som det åttende kapitlet inneholder.

Studer så til slutt hvordan han etter dette korte, elendige livet vil føre oss til sin himmel, og gi oss all den salighet som hans kjærlighet og allmakt vitner om. Hvis du av hjertet tror dette, da kan du også villig bli martyr. Da vil du alltid få ny lyst og styrke til å fortsette offertjenesten. Da sier du: Gud har gitt meg en evig nåde for mine synder. Ikke en gang mine mange og store fall i denne ofringen skal tilregnes meg og fordømme, men tvert imot alltid forlates. Men da vil også jeg alltid fortsette denne ofringen, til hans ære og pris. Han har tatt bort fra meg den tyngste børa; syndene mine. Jeg slipper å tenke at disse en dag skal dømme meg. Da vil jeg også gjerne ta på meg den langt lettere børa; skynde meg å utføre hans ærend, og miste min egen velvære og ære i denne verden.

Bare jeg får tro jeg alltid har Guds nåde og vennskap, så blir "ånden villig, om enn kjødet er svakt". Dette er da den første og største grunnen og drivkraft; "Guds barmhjertighet". Men så har også Paulus gitt noen tilføyninger i dette verset, om denne åndelige ofringen. Alt som er nevnt der er også noe som oppmuntrer oss til dette. Først sier han dette om selve offeret:

som et levende offer, hellig og velbehagelig for Gud (sv: att I frambären eder kroppar til et offer, som är levande, heligt och Gud behagligt). Med disse ordene opphøyer Paulus denne åndelige ofringen høyt opp over de forbilledlige ofringene i GT. Først sier han at offeret vårt er "levende", mens derimot offerdyrene i GT ble drept under ofringen. Mens det derimot, når vi åndelige ofrer oss selv, går så underlig for seg at vi stadig vekk dødes - og likevel fremdeles lever. Ja, at jo mer vi dødes og ofres, desto bedre og friskere blir livet vårt. Dette at vi dødes, er akkurat middelet til å leve evig. Kristus sier: "Den som vil frelse sin sjel (sitt liv), skal miste den, men den som mister sin sjel (sitt liv) for min skyld, skal finne den" (Mat 16: 25, konf. Rom 6: 11). Luther sier: "Derfor må vi forstå ordet "levende" åndelig, slik at det betyr å leve for Gud, og ikke for verden. For den som speker sitt legeme

og døder sine lyster, han lever desto bedre for Gud, og er virkelig et levende offer. Når vi på den måten døder legemet og lystene, enten det skjer ved å undertrykke, eller gjennom kors og lidelser, da øver vi oss i og til dette åndelige livet".

Apostelen sier videre at vårt offer er "hellig". Også de forbilledlige ofringene var i en viss mening "hellige", dvs. utskilt for Gud (se kap. 11: 16 og kommentaren der). Men det kaller apostelen bare en utvortes hellighet, "kjødelige forskrifter" (Heb 9: 10). Og nå vil han si: våre åndelige offer er de rette hellige ofrene. De er i langt dypere og sannere mening hellige. Selvsagt er de også hellige i den først nevnte betydningen. De er jo "utskilt" som offer til Gud. Men i tillegg har disse også en iboende hellighet, når vi i tro og kjærlighet ofrer våre legemer som er "Den Hellige Ånds tempel" der Gud selv bor og virker (kap. 8: 9, 11, 1Kor 3: 16, 6: 19 m. fl.). Dette er den rette og store helligheten i offeret vårt. Den består ikke i syndfrihet, som ligger ferdig til oss i det nye livet. Men den består i at vi er "helliget og rettfærdiggjort i Den Herre Jesu navn og ved Guds Ånd" (1Kor 6: 11). Først er offerpresten; den troende sjelen, gjennom rettfærdiggjørelsen ikledd Kristi egen hellighet, som i aller beste mening gjør oss hellige for Gud og hele himmelen. Dernest er også offeret, det legemet vi i kjærlighet har overgitt, Den Hellige Ånds bolig og verksted. Da må vel dette kunne sies å være et hellig offer!

Til sist sier apostelen at offeret også er "velbehagelig for Gud". Nå var ikke de levittiske ofrene lenger behagelige for Gud. De var bare påbudt av Gud for en viss tid, og de fleste var forbilder på Kristi offer. Og fordi dette nå er fullbyrdet, siterer apostelen David: "Brennoffer og syndoffer hadde du ikke behag i" (Heb 10: 6). Det var de åndelige ofrene Gud egentlig ville ha. Først og fremst Kristi offer, og deretter alle de gammeltestamentlige takkofrene, var et forbilde på Guds barns åndelige offer. Derfor har nå Paulus en dyp mening med at han, selv når han taler om ofringen av våre legemer, sier de er "velbehagelige for Gud".

Men vi må tenke grundig gjennom dette siste; At Herren Gud virkelig ser med inderlig lyst på at et Guds barn i kjærlighet og takknemlighet for Guds store barmhjertighet ofrer sitt legeme til ham, sin villige tjeneste og sin forsakelse av kjødets lyster. Hvis dette derimot ikke skjer i tro og kjærlighet, men bare for å bygge opp noen fortjeneste hos Gud, da er det jo bare et Kainsoffer, som ikke behager Gud. For "uten tro er det umulig å være til behag for Gud". Men hvis vi ofrer noe i tro på Kristus, i takknemlighet over Guds store nåde, da er det alltid velbehagelig for Gud, om det så i seg selv var så lite som "et glass kaldt vann" (Mat 10: 42). Peter sier også at våre åndelige offer er sv: "Gud välbehagliga genom Jesus Kristus" (1Pet 2: 5). Dette burde virkelig oppmuntre og styrke oss til en slik offertjeneste. Men her blir vi igjen hindret av vår dype og problematiske vantro. Når vi omsider har lært at ikke noe som helst i eller av oss selv kan gjøre oss verdige for Gud, at synden henger ved alt vi gjør, - så kommer slike tanker snikende at: Det er jo ikke noe som helst som behager Gud. Heller ikke det vi i tro og kjærlighet gjør til hans ære og til hjelp for vår neste. Da blir vi trege og mangler lysten til å tjene Herren. Denne holdningen er derfor en svært skadelig villfarelse som binder oss.

Rett nok kan vi ikke med egne gjerninger bli forsonet med Gud og nå fram til himmelen. Men selv om våre gjerninger ikke i seg selv er feilfrie og fullkomne i Guds øyne, så er det en like viktig og urokkelig sannhet at når først den enkelte av oss er helliget, og behager Gud gjennom Kristi offer, så har han også inderlig behag i alt det vi gjerne vil ofre og gjøre for ham i kjærlighet. Herren er en mild Far, rik på kjærlighet. Med stort velbehag ser han på alt barna hans i kjærlighet gjør for ham. Når altså et Guds barn, tross all syndens elendighet som ennå herjer i ham, likevel lever i takknemlighet for Guds store barmhjertighet, og både har vilje og lyst til å tjene ham, så har dette Guds største velbehag. Og alt urent og elendig som ennå henger ved vår tjeneste, er så fullstendig tildekket av Kristi rettferdighet, at Herren aldri ser alt dette.

Men så er det nok ikke bare overtredelsene, men også vår mangel på og ufullkommenhet i gjerningene, som hindrer oss i å tro Gud kan ha noe velbehag i disse. Vi ser jo alltid etter det som er stort og skinner. Bare vi kunne utrette noe stort, omvende menneskemasser, bli misjonærer eller martyrer, - da kunne vi nok tro at det behaget Gud. Vi holder ikke klart for oss at Guds velbehag bare avhenger av at vi i tro og kjærlighet gjør det han har befalt oss. Vi legger ikke merke til at hans bud og ord leder de fleste mennesker til de minste gjerningene, de som det er mest behov for i hjemmet og i samfunnet. Kristus sier at på den siste dag vil han offentlig, framfor mennesker og engler, lovprise slike gjerninger som hver eneste kristen selv i den svakeste stilling kan utføre. Han sier han vil se med så stort velbehag på de gjerningene som vi for hans skyld har gjort mot våre fattige medmennesker, som om vi hadde gjort dem mot ham selv.

Han vil si: "Jeg var sulten, og dere gav meg mat. Jeg var tørst, og dere gav meg drikke. Jeg var en fremmed, og dere tok imot meg ... Alt det dere gjorde mot en av de minste av disse mine brødre, det gjorde dere mot meg". Kunne Herren sterkere ha stadfestet sitt velbehag over de gjerningene vi gjør for hans skyld? Men hva kommer det så av at vi likevel ikke tror at en slik tjeneste i kjærlighet er velbehagelig for Gud? Vi tror jo, ja, kjenner klart at det er imot Guds vilje, når vi ikke tjener ham, men tjener synden. Hvorfor skulle det da ikke være velbehagelig for Gud når vi tvert imot flykter fra synden og i kjærlighet tjener ham? Her merker vi igjen hvordan fienden forsøker å fordreie tankene våre.

Derfor kan vi ikke innprente sterkt nok i hjertet vårt at apostelen her sier at vårt åndelige offer er "velbehagelig for Gud". Ville vi ikke både gjøre og lide mye i Kristi tjeneste, hvis vi virkelig trodde dette? Se de svære gjerningene, fastene, pilgrimsferdene og forsakelsene de villfarne helgnene i den katolske kirken pålegger seg. Bakgrunnen er bare at de med dette tror de gjør så behagelige gjerninger for Gud at de dermed gjør soning for syndene sine. Og se de jammerlige selvpinslene Indias hedningehelgener; fakirene, tar inn over seg, - bare med samme hensikt. Og her står vi, vi som har evangeliets lys! Vi vet at våre gjerninger verken kan eller behøver sone for syndene våre, for Kristus har gjort alt dette for oss. Så hører vi en apostel forkynne at våre gjerninger likevel er inderlig

velbehagelige for Gud, når de er gjort i tro og kjærlighet. Og så har vi så liten lyst, trang og utholdenhet i dette, - bare fordi vi ikke riktig kan tro at disse gjerningene er velbehagelige for Gud -!

Tenk deg at du er en kristen som en morgen i stor gremmelse over hvor kald du er, må erkjenne at du ingen kjærlighet har til Kristus. Så, senere samme dag, får du oppleve at han synlig besøker deg. Da ville du ikke spare det dyreste du eide, hvis Herren ba deg om noe av dette. Nei, du ville bare juble og finne fram og gi Frelseren alt det du eide, om det så ble spørsmål om livet. En slik lyst ville vi ha til å ofre alt til Herren, bare vi hadde en levende og fast tro på at vi kunne gjøre noe som var velbehagelig for ham. Men nå sier altså Herren, det vi nettopp har minnet om, at han ser på alt det vi for hans skyld gjør mot vår neste som om det var gjort for ham personlig.

Derfor må vi la disse ordene om kjærlighetens offer synke dypt ned i oss: At de er "velbehagelige for Gud"! Måtte så Gud hjelpe oss til å tro dette! Da vil vi i hjertelig lyst si: Å, når det er velbehagelig for Gud at jeg gir denne fattige bror en gave eller et lån, da vil jeg jo virkelig gjerne gjøre det! Når Kristus ser på det som om jeg gjorde det mot ham, - da er jeg sannelig lykkelig! Hvis det er velbehagelig for Gud at jeg i den vanskelige og deprimerende stillingen der jeg er satt, er tålmodig, trofast og flittig, - da vil jeg sannelig gjerne være det! Er det velbehagelig for Gud at jeg, når jeg får store vanskeligheter eller tap, er ydmyk og tilfreds. Eller at jeg er vennlig, saktmodig og ydmyk mot mine medmennesker, ikke møter vondt med vondt, men heller med et "mildt svar demper vrede" (Ord 15: 1), - da vil jeg jo gjerne gjøre det! Er det velbehagelig for Gud at jeg står imot, og døder begjæret i meg etter det ene eller det andre, da vil jeg jo også gjerne gjøre det! Er det velbehagelig for Gud at jeg sier et trøstens, advarselens eller formaningsord til et medmenneske, eller at jeg heller dekker over feilene og svakhetene hans, og ikke baktaler ham, - er alt dette virkelig velbehagelig for Gud, da vil jeg jo også veldig gjerne gjøre det! Ja, slik ville vi styrkes og oppfriskes til alt godt, hvis vi virkelig trodde det Herren Gud og hans apostel har talt til oss; at slike offer er velbehagelig for Gud.

Dette er deres åndelige gudstjeneste ("åndelige" - gr. teksten: logikos = logisk, fornuftig, i overensstemmelse med Ordet). Dette er apostelens siste tilføyelse om hele denne ofringen av vårt legeme. Han sier det skal være "vår gudstjeneste", og at denne gudstjenesten er logisk. Dermed skiller han ikke bare vår åndelige gudstjeneste fra hedningenes ulogiske (ikke overensstemmende med ordet) avgudsdyrkelse, men også fra den jødiske gudstjenesten. For spesielt de vidløftige ofringene som foregikk etter helt spesielle seremonier, kunne ikke sies i seg selv å være nyttige til noe. De hadde ingen dypere mening med dem. De ble bare utført på grunn av forskriftene. Nå er det selvsagt "logisk"/fornuftig å tilbe Gud på den måten han selv har sagt i sine forskrifter. Det hersker det ikke tvil om. Men der var en vesensforskjell mellom forskriftene i GT og alle de nytestamentlige bud og formaninger: En kunne ikke finne naturlige/logiske grunner for de førstnevnte. De ble bare utført på grunn av budet. Slik er det ikke med den offerttjenesten apostelen formaner til her.

Det som holdes fram for oss i Det nye testamente, er alltid noe som først og fremst må gjøres i tro og kjærlighet, hvis det skal behage Gud. Dernest at det må tjene til noen nytte for oss selv eller vår

neste, noe som er logisk (i overensstemmelse med Ordet) for enhver opplyst kristen. Det er dette Paulus sikter til med uttrykket: deres "åndelige" (noe de har åndelig grunnlag for å gjøre) gudstjeneste. Det er det samme Kristus taler om til den samaritanske kvinnen (Joh 4: 23-24), at "den time kommer, og er nå, da de sanne tilbedere skal tilbe Faderen i ånd og sannhet". Det fordi, sier Herren: "Gud er Ånd". Og når Paulus i Rom 13: 8-10 lærer at kjærligheten er alle budenes ende og innhold, så sier han også hva som er grunnen til dette: "Kjærligheten gjør ikke nesten noe ondt. Kjærligheten er altså lovens oppfyllelse".

Og dette gjelder alle Det nye testamentes bud. Jeg vet årsaken til at jeg bør elske Gud over alt: Fordi han er min Skaper, min Frelser, som har gitt meg evig liv i sin Sønn (1Joh 5: 11). Han er min Far, mitt største gode. Jeg vet hvorfor jeg bør elske min neste: For da gjør jeg ham ikke noe vondt. Jeg vet hvorfor jeg bør ta meg i vare for kjødelige begjær: For de "fører krig mot sjelen" (1Pet 2: 11), de vanhelliger "Guds tempel" (1Kor 6), osv. De som da driver på med gjerninger som ikke er til noen nytte for dem, de har vendt tilbake til den levittiske lovens "svake og ynkelig barnelærdom" (Gal 4: 9). Dette at vi nå er kjøpt fri fra disse, og isteden har fått en "åndelig" gudstjeneste å utføre, har så Paulus brukt som ennå en grunn til å påvirke og oppmuntre oss. Må så Gud gi oss nåde til at vi ikke bare vet og forstår dette, men også lar det strømme ut i levende offertjeneste!